

20. 11. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Běh promlčecí lhůty při mimosoudním jednání

Mezi instituty nového soukromého práva patří stavení promlčecí lhůty při mimosoudním jednání mezi věřitelem a dlužníkem. Účelem tohoto ustanovení je ochrana věřitele a jeho dobré víry v situacích, kdy s dlužníkem jedná o mimosoudním vyřešení sporu. Stavení promlčecí lhůty chrání věřitele před uplynutím promlčecí lhůty v případě vleklých jednání, která mohou být dlužníkem úmyslně prodlužována s cílem dosáhnout promlčení pohledávky. Jak již to s novou úpravou bývá, i toto ustanovení nabízí několik výkladů a názory na jeho aplikaci v praxi se různí.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Stavení promlčecí lhůty

Ustanovení § 647 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (OZ) stanoví, že v případě uzavření dohody o mimosoudním jednání mezi věřitelem a dlužníkem počne promlčecí lhůta běžet poté, co jedna ze stran výslovně odmítne v takovém jednání pokračovat; počala-li promlčecí lhůta běžet již dříve, po dobu jednání neběží.

S ustanovením § 647 je spojeno i ustanovení § 652, podle kterého po odpadnutí překážky běhu promlčecí lhůty (v tomto případě mimosoudní jednání) neskončí promlčecí lhůta dříve než za šest měsíců ode dne, kdy začala znovu běžet.

Inspirací pro toto ustanovení byl německý občanský zákoník BGB a návrh všeobecného referenčního rámce DCFR. Za staré úpravy obdobné ustanovení, které by chránilo věřitele před úmyslným protahováním mimosoudního jednání ze strany dlužníka, neexistovalo. Jediným nástrojem, který měly soudy v takové situaci k dispozici, bylo nepřipuštění námítky promlčení kvůli rozporu s dobrými mravy.[1]

Z hlediska aplikace tohoto ustanovení je rozhodné určení okamžiku, kdy strany dospěly k dohodě o mimosoudním jednání, tedy dohodě (byť neformální) o tom, že začnou o svém sporu společně mimosoudně jednat a okamžiku, kdy jedna ze stran výslovně odmítla v tomto jednání pokračovat.

Dohoda o mimosoudním jednání

Zákon nestanoví, jakou formu musí tato dohoda mít. Může mít písemnou formu (tato forma se vyžaduje například v případě smlouvy o provedení mediace) nebo i ústní formu, která je v praxi v těchto případech rozhodně častější.

Ze zákonné úpravy není jasné, zda k stavení dochází i v případě faktického započetí jednání bez uzavření předchozí dohody o mimosoudním jednání (ať už písemné nebo ústní). Jde například o

situaci, kdy jedna ze stran navrhne schůzku za účelem diskuze o sporné otázce a jejím řešení a druhá strana s takovou schůzkou souhlasí. S ohledem na základní principy, na kterých stojí nová úprava soukromého práva, se lze přiklonit k názoru, že i faktické (konkludentní) jednání způsobí stavení promlčecí lhůty.

Z důvodu právní jistoty a pro vyloučení pochybností však lze doporučit, aby jakémukoliv mimosoudnímu jednání předcházela dohoda uzavřená písemně, aby bylo možné s jistotou určit, kdy mimosoudní jednání přesně započalo.

Výslovné odmítnutí dalšího jednání

Další pochybnosti a různé výklady způsobuje ukončení mimosoudního jednání a s ním spojené pokračování nebo započetí běhu promlčecí lhůty. Zákon jej váže na jednostranné výslovné odmítnutí věřitele nebo dlužníka v jednání pokračovat. Zákon opět nepředepisuje pro toto odmítnutí písemnou formu, z projevu vůle však musí být zřejmé, že uvedená strana odmítla pokračovat v dalším jednání výslovně.

V případě písemné nebo ústní formy odmítnutí, by bylo možné prokázat odmítnutí pokračovat v jednání doložením písemnosti nebo svědectvím svědků. Problémy však mohou nastat v případě pasivity jedné ze stran, která aktivně o vyřešení sporu nejedná, ale ani výslovně neodmítla další jednání. V tomto případě nastávají pochybnosti, zda i takové jednání lze vykládat za výslovné odmítnutí jednání a pokud ano kdy.

Německé soudy ve vztahu k obdobnému ustanovení BGB judikovaly, že překážka běhu promlčecí lhůty uzavřením dohody o mimosoudním jednání o nároku končí i tehdy, když jednání stran „usne“.[2]

Lze se proto domnívat, že i pasivita jedné ze stran mimosoudního jednání by měla být vykládána jako odmítnutí pokračování v jednání a započetí nebo pokračování běhu promlčecí lhůty, pokud tato pasivita trvá po delší dobu a druhá strana se aktivně snaží o dosažení dohody. Bude však záležet na judikatuře soudů, aby určila, za jakých podmínek bude možné pasivitu jedné strany mimosoudního jednání považovat za odmítnutí dalšího jednání.

Rady na závěr

Vzhledem k různým výkladům ustanovení § 647 OZ lze doporučit, aby jakákoliv mimosoudní jednání věřitele a dlužníka byla řádně písemně zdokumentována, aby bylo možné určit okamžik uzavření dohody o mimosoudním jednání, jakož i okamžik výslovného odmítnutí jedné ze stran pokračovat v jednání.

Pokud je to alespoň trochu pro věřitele možné, lze doporučit, aby věřitel zahájil mimosoudní jednání až po podání žaloby, kdy je promlčecí doba zastavena a případné nejasnosti ustanovení § 647 se tak nemusí řešit.

Mgr. Matej Mihálik,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

[1] Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 14 Co 561/2005-241 z 25. listopadu 2005.

[2] Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654). Komentář. 1. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 2266.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)